

СЕКЦІЯ 7. ТУРИСТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, РЕГІОНІВ, ПІДПРИЄМСТВ ТА БІЗНЕСУ

Унікальні туристичні ресурси України: оцінка і перспективи використання

Вірсавія Таран

*студент 4 курсу спеціальності «Туризм»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: taranvv@krok.edu.ua*

Ганна Уварова

*науковий керівник,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: hannaus@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-7867-609*

Як відомо, туристичні ресурси відіграють важливе значення для розвитку туризму, є його матеріальною основою. Туристичні ресурси, поряд з іншими чинниками, визначають рівень атрактивності території, її спеціалізацію, формують туристичні потоки. За допомогою туристичних ресурсів відбувається всебічний розвиток людини, відновлення її духовних сил. Проблемі дослідження туристичних ресурсів присвячені роботи багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених (Д. Надсон, К. Холл, Л. Мітчел, О. О. Бейдик, М. П. Мальська, В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська, В. Ф. Сірик, М. П. Крачило та ін.). У Законі України «Про туризм» туристичними ресурсами є сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально-побутових ресурсів певної території, які задовольняють різноманітні потреби туриста» [1]. Незважаючи на численні публікації, в яких розкриваються властивості, класифікація, оцінювання та використання туристичних ресурсів, питання унікальних ресурсів України розкриті недостатньо. Тому ця проблема є актуальною і цікавою для дослідження, що дасть можливість проаналізувати не тільки особливості цих ресурсів, а й розкрити стан і перспективи їх використання в регіонах України в сучасних умовах розвитку туризму. Під унікальними туристичними ресурсами розуміємо ресурси з надзвичайним рівнем атрактивності, які відрізняються неповторністю, винятковістю і є рідкісними. Унікальні туристичні ресурси, як і будь-які інші, класифікують за різними ознаками [2]. Так, за походженням, їх варто поділити на такі групи: природні, суспільно-історичні, змішані; за часом утворення-давні і сучасні; за значенням-локальні, регіональні, національні, світові. Крім того, розрізняють матеріальні і нематеріальні ресурси надзвичайної привабливості. До унікальних природних туристичних ресурсів відносимо об'єкти природно-заповідного фонду України: національні природні парки, біосферні заповідники, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, які представлені в багатьох регіонах України. Вони відрізняються унікальними формами рельєфу (печери, каньйони, дислокації

тощо), гідрологічними об'єктами, флорою і фауною, ландшафтами. Крім того, об'єкти природно-заповідного фонду мають загальнонаціональне і міжнародне значення. Рівень їх пізнавальної цінності і атрактивності характеризується як дуже високий. До суспільно-історичних унікальних ресурсів відносимо пам'ятки громадської, військової, культурової архітектури, архітектурні монументи та скульптурні пам'ятники, фортифікаційні та замкові споруди, пам'ятки і архітектура територій садово-паркового мистецтва, а також знакові події та місця, пов'язані з життям і діяльністю видатних постатей. Унікальні туристичні ресурси є в кожному регіоні України, проте їх кількість, доступність для туристів, сучасний стан використання різний. Використавши методику оцінювання туристичних ресурсів, запропоновану такими науковцями як О. О. Бейдик [3], Кузик С. П., Косянчук З. О. [4], здійснене оцінювання унікальних туристичних ресурсів за такими показниками як кількістю та атрактивністю (див. табл.).

Таблиця

Оцінка унікальних туристичних ресурсів в регіонах України*

Назва регіонів	Кількість ресурсів, бали	Рівень атрактивності ресурсів
Вінницька область	3	Середньоатрактивні
Волинська область	4	Атрактивні
Дніпропетровська обл.	3	Середньоатрактивні
Донецька область	3	Середньоатрактивні
Житомирська область	2	Малоатрактивні
Закарпатська область	5	Високоатрактивні
Запорізька область	3	Середньоатрактивні
Івано-Франківська обл.	5	Високоатрактивні
Київська область	4	Атрактивні
Кіровоградська область	1	Високоатрактивні
Луганська область	1	Високоатрактивні
Львівська область	5	Високоатрактивні
Миколаївська область	3	Середньоатрактивні
Одеська область	4	Атрактивні
Полтавська область	3	Середньоатрактивні
Рівненська область	3	Середньоатрактивні
Сумська область	2	Високоатрактивні
Тернопільська область	3	Середньоатрактивні
Харківська область	2	Високоатрактивні
Херсонська область	3	Середньоатрактивні
Хмельницька область	4	Атрактивні
Черкаська область	3	Середньоатрактивні
Чернівецька область	5	Високоатрактивні
Чернігівська область	4	Атрактивні
м. Київ	5	Високоатрактивні

*Без тимчасово окупованих територій АР Крим, Донецької і Луганської областей. Джерело: складено авторкою за [3,4].

Як видно з таблиці, найбільше унікальних туристичних об'єктів зосереджено в областях Карпатського регіону. Ці ресурси відрізняються також високим рівнем атрактивності.

Значна кількість унікальних особливо архітектурно-історичних ресурсів зосереджена в м. Києві. Вони мають світове значення і відрізняються високим рівнем привабливості для як внутрішніх, так і іноземних туристів.

Достатня кількість унікальних туристичних ресурсів є у таких областях як Волинська, Київська, Одеська, Хмельницька, Чернігівська, при цьому рівень їх привабливості оцінений як атрактивний. Кількість унікальних ресурсів в десяти областях України оцінена у 3 бали. Вони відрізняються середнім рівнем атрактивності. Малоатрактивними і незначними за кількістю унікальних туристичних ресурсів є Житомирська, Кіровоградська, Луганська, Сумська та Харківська області. Проте і в цих областях є можливості більш ефективного залучення цих ресурсів до туризму, зокрема, це старовинні садиби, культові об'єкти, національні природні парки тощо. Для того, аби унікальні ресурси стали візитівкою і своєрідним брендом регіонів України, а також основою якісного туристичного продукту, необхідно: - створити сучасну інформаційну базу ресурсів, використовуючи можливості віртуальної та інтерактивної реальності; - розмістити найбільш підготовлені для показу об'єкти та інформацію про них на Google mapі; - вивчити зарубіжний досвід щодо використання унікальних ресурсів у туризмі і втілити його в окремих регіонах України; - місцевим органам влади і суб'єктам туристичної діяльності підготувати друковані довідники про унікальні об'єкти як туристичні атракції; - сприяти залученню інвесторів, у тому числі й іноземних, а також меценатів для відновлення унікальних об'єктів, щоб не допустити їх руйнації; - розробити інноваційні краєзнавчо-туристичні маршрути з включенням до них унікальних об'єктів в усіх регіонах України; - підвищити рівень обізнаності вітчизняних та іноземних туристів про унікальні ресурси України як своєрідний туристичний феномен.

Ключові слова: ресурси України; туристичні ресурси; перспективи використання.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про Туризм». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95>
2. Матвійчук Л. Ю. Теоретичні основи типології та специфіки туристичних ресурсів. Економіка. Управління. Інновації. 2011. №1 (5).
3. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України. К.: Київський університет, 2011, – 396 с.
4. Кузик С. П. Географія туризму. Пункт 4.1. Поняття про туристичні ресурси. URL: <https://textbook.com.ua/turizm/1473453508/>